

Sygn. akt : I Ns 50/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: **Sędzia SO Andrzej Kurylek**

Protokolant: Ewa Rokicka

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z wniosku **R. P.**

z udziałem **J. P.**

o **wydanie orzeczenia w trybie art. 111 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks**

wyborczy

postanawia:

I zakazać J. P. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, jakoby R. P. realizował zadania zlecone przez środowisko bankowe;

II nakazać J. P. wyemitowanie, nie później niż bezpośrednio przed najbliższym po uprawomocnieniu się postanowienia zaplanowanym wydaniem programu (...) (godz. 19:00), (...) (godz. 18:50), (...) (godz. 19:30), Serwis (...) (godz. 18:50) materiału zawierającego przeprosiny, o treści następującej: „Przepraszam Pana R. P. za rozpowszechnienie nieprawdziwych informacji na jego temat, iż realizuje zadania zlecone przez środowisko bankowe. J. P.". Materiał ten winien być wyemitowany w formie planszy na ekranie z czarnymi literami czcionką Times New Roman 14 na białym tle i z jednoczesnym odczytaniem przez profesjonalnego lektora, o czasie trwania nie krótszym niż 20 sekund;

III oddalić wniosek w pozostałej części;

IV zasądzić od J. P. na rzecz R. P. kwotę 548,80 zł (pięćset czterdzieści osiem złotych i osiemdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt **I Ns 50/15**

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 5 października 2015 r.

Wnioskiem z dnia 28 września 2015 r. R. P. w trybie art. 111 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy domagał się zakazania uczestnikom L. M. i J. P. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, nakazania zamieszczenia stosownych sprostowań i przeprosin w sposób szczegółowo wskazany we wniosku oraz nakazania uczestnikom wpłacenia kwot po 20.000 zł na rzecz Fundacji (...) w W., a także zasądzenia kosztów postępowania na swoją rzecz, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych(wniosek – k. 3-15).

Postanowieniem z dnia 29 września 2015 r. w sprawie I Ns 49/15 Sąd Okręgowy w Warszawie zakazał L. M. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, jakoby R. P. był człowiekiem wynajętym przez banki (punkt 1.); zakazał J. P. rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, jakoby R. P. realizował zadania zlecone przez środowisko bankowe (punkt 2.); nakazał L. M. wyemitowanie, nie później niż bezpośrednio przed najbliższym po uprawomocnieniu się postanowienia zaplanowanym wydaniem programu (...) (godz. 19), (...) (godz. 18:50), (...) (godz. 19:30), Serwis (...) (godz. 18:50) materiału zawierającego przeprosiny, o treści następującej: „Przepraszam Pana R. P. za rozpowszechnienie nieprawdziwych informacji na jego temat, iż jest człowiekiem wynajętym przez banki. L. M.”. Materiał ten winien być wyemitowany w formie planszy na ekranie z czarnymi literami czcionką Times New Roman 14 na białym tle i z jednoczesnym odczytaniem przez profesjonalnego lektora, o czasie trwania nie krótszym niż 40 sekund (punkt 3.); nakazał J. P. wyemitowanie, nie później niż bezpośrednio przed najbliższym po uprawomocnieniu się postanowienia zaplanowanym wydaniem programu (...) (godz. 19), (...) (godz. 18:50), (...) (godz. 19:30), Serwis (...) (godz. 18:50) materiału zawierającego przeprosiny, o treści następującej: „Przepraszam Pana R. P. za rozpowszechnienie nieprawdziwych informacji na jego temat, iż realizuje zadania zlecone przez środowisko bankowe. J. P.”. Materiał ten winien być wyemitowany w formie planszy na ekranie z czarnymi literami czcionką Times New Roman 14 na białym tle i z jednoczesnym odczytaniem przez profesjonalnego lektora, o czasie trwania nie krótszym niż 40 sekund (punkt 4.); oddał wniosek w pozostałej części (punkt 5.); zasądził od L. M. i J. P. na rzecz R. P. kwoty po 368,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (punkt 6.) (postanowienie – k. 58-59; postanowienie – k. 66).

Postanowieniem z dnia 2 października 2015 r. w sprawie VI ACz 2031/15 Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżone postanowienie w punktach 2., 4. i 6. w odniesieniu do J. P. i zniósł postępowanie przed Sądem I instancji w stosunku do J. P. w całości, przekazując w tym zakresie sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego (punkt I.), odrzucił zażalenie L. M. w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia z punktów 2., 4. i 6. zaskarżonego postanowienia w części dotyczącej J. P. (punkt II.), zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 3. w ten tylko sposób, że minimalny czas emisji oświadczenia L. M. wraz z jego odczytaniem przez lektora skrócił z 40 sekund do 20 sekund (punkt III.), oddalił zażalenie L. M. w pozostałym zakresie (punkt IV.), zasądził od L. M. na rzecz R. P. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego (punkt V.) (postanowienie – k. 258-259).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Przepis art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t. jedn. Dz. U. Nr 21, poz. 112 ze zm.; dalej jako: Kodeks wyborczy) stanowi, że jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 ze zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia zakazu rozpowszechniania takich informacji; przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje; nakazania sprostowania takich informacji; nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste; nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone; nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego. Powyższa regulacja stanowiła zatem podstawę orzekania w niniejszej sprawie.

Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego (nagrania przebiegu konferencji prasowej k. 43, kopi artykułów prasowych i informacji internetowych k.18-42) wynika, iż wypowiedzi J. P., jakoby R. P. realizował zadania zlecone przez środowisko bankowe wywołały negatywne skutki dla R. P..

W ocenie Sądu inkryminowana wypowiedź J. P. z dnia 26 września 2015 r. faktycznie świadczy o chęci zdyskredytowania R. P. w oczach opinii publicznej jako kandydata na posła Rzeczypospolitej Polskiej. Naruszenie dobrego imienia (zniesławienie) może bowiem polegać na przypisaniu innej osobie cech lub właściwości, które mogą

ją poniżyć w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1971 r., sygn. akt II CR 455/71, OSNC 1972/4/77).

Dokonując oceny zakwestionowanej wypowiedzi należało zwrócić uwagę na okoliczność, iż R. P. jest ekonomistą i przez część swojej kariery zawodowej był związany z sektorem bankowym, komentował sytuację ekonomiczną, w tym również kursy walut, występując jako osoba kompetentna, ekspert. Istnieje jednak zdecydowana różnica pomiędzy stwierdzeniem, iż dana osoba w przeszłości związana była ze środowiskiem bankowym a wskazaniem, iż w kampanii wyborczej realizuje ona zadania zlecone przez środowisko bankowe. Użyte zatem przez J. P. sformułowania niewątpliwie miały charakter pejoratywny, sugerujący zależność R. P. od kogoś – instytucji bankowych, niesamodzielnego itp. W opinii publicznej u przeciętnego odbiorcy mogło to wywołać negatywne odczucia, przy czym J. P. w toku niniejszego postępowania nie zdołał w należyty sposób wykazać, aby informacje przekazane opinii publicznej były prawdziwe. Przedmiotowe stwierdzenie, jakby wnioskodawca „realizował zadania zlecone przez środowisko bankowe”, bez przedstawienia przez uczestnika materiału dowodowego pozwalającego stwierdzić, by R. P. pozostawał w takich relacjach podmiotowych (umownych), aby można było je zakwalifikować jako realizację zadań zleconych przez instytucje finansowe, w tym banki, wobec odmiennego oświadczenia wnioskodawcy w tym zakresie, uznać należało za nieprawdziwe. Ewentualne namawianie przez R. P. do brania kredytów we frankach szwajcarskich, przewalutowania własnego kredytu oraz dalszego rekomendowania franka szwajcarskiego jako waluty bezpiecznej nie uprawniały do twierdzenia o zależności lidera Nowoczesnej.pl od instytucji bankowych.

Jednocześnie w tym miejscu wskazać należy, iż J. P. w swojej wypowiedzi wskazywał na wiarygodność człowieka wynajętego przez banki do sprzedawania złych produktów, natomiast żądanie wniosku odnosiło się do mającego paść stwierdzenia, iż R. P. jest „wynajęty przez banki”, czytaj w domyśle na czas kampanii wyborczej i później. Takiego zaś sensu w wypowiedzi J. P. w ocenie Sądu meriti nie było sposobu wprost odnaleźć. J. P. nawiązał jedynie w ten sposób do zawodowej przeszłości wnioskodawcy, zaś uzasadnienie wniosku akcentowało obecny brak stosunku umownego wnioskodawcy z podmiotami bankowymi. W dalszej części swojej wypowiedzi J. P. wskazał na możliwy do przewidzenia scenariusz mówiący o zameldowaniu o wykonaniu zleconego przez środowisko bankowe zadania. Logicznym rozwinięciem tego stwierdzenia, dla przeciętnego odbiorcy przekazu, byłyby informacja, że R. P. podczas kampanii wyborczej realizuje zlecone przez to środowisko zadania. Powyższe zatem uzasadniało uwzględnienie wniosku jedynie w części, w jakiej dotyczył on zakazania J. P. rozpowszechniania nieprawdziwej informacji dotyczącej realizacji zadań zleconych przez środowisko bankowe.

Reasumując, w ocenie Sądu meriti w niniejszej sprawie niewątpliwie doszło do podania nieprawdziwych informacji, które skutkowały naruszeniem dóbr osobistych wnioskodawcy R. P., wobec czego wniosek o zakazanie rozpowszechniania nieprawdziwych informacji we wskazanym powyżej zakresie oraz nakazanie uczestnikowi J. P. przeproszenia wnioskodawcy, którego dobra osobiste zostały naruszone, jawił się jako zasadny. Jednocześnie Sąd meriti oddalił znaczną część żądań dotyczących zakresu oświadczeń w przedmiocie sprostowań i przeprosin, gdyż kierował się przy tym myślą, by ponad konieczną miarę nie obciążać uczestnika, a jednocześnie osiągnąć cel, jakiemu ma służyć publikacja stosownych oświadczeń. Z samego tekstu przeprosin wynika bowiem informacja o nieprawdziwości twierdzeń J. P., a zatem cele stawiane sprostowaniu zostaną również osiągnięte.

Nadto Sąd ograniczył zasięg publikacji, gdyż za ugruntowany zarówno w orzecznictwie, jak również w doktrynie uznać należy pogląd, w świetle którego osobie, której dobra osobiste naruszono przysługuje prawo do uzyskania przeprosin w takiej formule, w jakiej doszło do naruszenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2008 r., sygn. akt I CSK 345/07, M. Prawn. 2008/5/229). Z tego też powodu Sąd przyjął, że skoro za pomocą przekazu telewizyjnego doszło do naruszenia praw wnioskodawcy R. P. w największym zakresie, to w tym medium winny ukazać się przeprosiny. Żądane zatem we wniosku inne formy i miejsca publikacji obciążałyby ponad rozsądną miarę J. P. do dokonania przeprosin, a w przewidzianej przez Sąd formie cel postępowania z uwagi na zasięg przekazu przed głównymi wydaniem programów informacyjnych głównych stacji telewizyjnych zostanie zrealizowany.

Sąd oddalił również żądanie nakazania zapłaty wskazanej we wniosku kwoty na cel organizacji pożytku publicznego. Wnioskodawca w żaden sposób nie uzasadnił tego żądania, w szczególności, aby to roszczenie znajdowało

uzasadnienie w zakresie stopnia naganności dokonanego przez J. P. naruszenia, czy innych okolicznościach towarzyszących podawaniu przez niego nieprawdziwych informacji. Dodatkowo sam zakaz rozpowszechniania nieprawdziwych informacji oraz dokonanie przeprosin w ocenie Sądu meriti w całości usuwa skutki tego naruszenia.

Odnosząc się do zakresu postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy stwierdzić należy, iż uwzględnieniu podlegały jedynie wnioski dowodowe wnioskodawcy i to tylko te które odnosiły się do istoty sprawy, czyli te które dotyczyły ujawnienia faktów (okoliczności) istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.).

Z tych względów podlegały oddaleniu zarówno wnioski dowodowe wnioskodawcy, które zmierzały do wykazania motywacji jakimi kierował się uczestnik postępowania w trakcie wygłaszania zakwestionowanej wypowiedzi, jak i wnioski uczestnika zwarte w punktach 4e-4i zażalenia (k.128 verte), które także nie odnosiły się bezpośrednio do przedmiotu rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia z dnia 5 października 2015 r.